

Beantwoording technische vragen Begroting 2026

Versie: 3 november 2025

Inhoud

1. 1.1 Technische vragen GBO	2
2. 1.2 Technische vragen CDA	7
3. 1.3 Technische vragen D66	8
4. 1.4 Technische vragen BOB	16
5. 1.5 Technische vragen VVD	23
6. 1.6 Technische vragen GL	24
7. 1.7 Technische vragen PvdA	29
8. 1.8 Technische vragen CU.....	39
9. 1.9 Technische vragen OverBetuweNu (OBN)	44
10.1.10 Technische vragen LokaalKompas.....	47

1.1 Technische vragen GBO

Vraag 1:

Uitstel van vastgoedprojecten (Zie p. 7 en p. 8 van de Programmabegroting 2026)

- 1.1. Over welke vastgoedprojecten gaat het uitstel precies dat leidt tot een structurele vrijval van €636.000 per jaar?
- 1.2. Wat is de reden voor dit uitstel – capaciteit, prioritering of financieringsdruk?
- 1.3. Welke gevolgen heeft dit uitstel voor:
 - onderhoud, verduurzaming of vervanging van maatschappelijk vastgoed?
 - lopende afspraken met gebruikers of huurders van gemeentelijke gebouwen?
- 1.4. Wanneer verwacht het college deze projecten alsnog uit te voeren en hoe wordt voorkomen dat de investeringsdruk zich ophoopt in latere jaren?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol (MFSC Elst, zwembad Zetten), Evert Westerbeek (scholen)

Antwoord op vraag 1:

1. Dit betreft de projecten MFSC Elst, zwembad Zetten, nieuwbouw PO-school Westeraam en nieuwbouw SamSam Oosterhout

Zie ook vraag 2 van D66, vraag 8 CU en vraag 1 OBN

2. Er zijn uiteenlopende redenen voor het uitstel. Bijvoorbeeld bezwaar bij Raad van State (MSFC Elst) en het doorlopen van verschillende procedures inzake omgevingswet en participatie.
3. Het uitstel kan (incidenteel) leiden tot aanvullende onderhoudskosten. Met alle gebruikers en huurders worden zo nodig aanvullende afspraken gemaakt.
4. Afhankelijk van de voortgang van de genoemde redenen voor het uitstel, verwacht het college de komende jaren de projecten te kunnen uitvoeren. Gewijzigde plannen worden ook zichtbaar in het Projectenboek en de voortgangsrapportage daarvan.

Vraag 2:

OZB-verhoging van 20,5% (Zie p. 12 en p. 13 van de Programmabegroting 2026 (uitgangspunten en lokale lasten).

- 2.1. Wordt de OZB met 20,5% wordt verhoogd voor zowel woningen als niet-woningen in gelijke mate? In hoeverre wordt gedacht om de OZB voor niet-woningen sneller te verhogen?
- 2.2. Wat is de gemiddelde lastenstijging per huishouden (in euro's) bij de huidige WOZ-waarde van €423.000?
- 2.3. Waarom is gekozen voor een eenmalige forse verhoging, in plaats van een gefaseerde invoering over meerdere jaren?
- 2.4. Hoe verhoudt deze stijging zich tot de gemiddelde OZB-druk in vergelijkbare gemeenten binnen de Groene Metropoolregio?
- 2.5. Kan het college aangeven wat het effect is van deze verhoging op de korting via de WOZ-maatstaf binnen de algemene uitkering (waarvan in de begroting een voordeel wordt aangenomen van €250.000)?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 2:

1. De verhoging van 20,5% OZB geldt zowel voor woningen als niet-woningen. De tweede vraag is een politieke vraag.
2. Op pagina 58 van de Programmabegroting 2026 – Paragraaf Lokale lasten wordt het effect op de lokale lastendruk weergegeven. De OZB-stijging van 20,5% heeft als gevolg dat de OZB-aanslag met een gemiddelde WOZ-waarde woning van € 423.000 met € 69,23 stijgt.
3. Dit is een politieke vraag.
4. Er zijn nog geen Programmabegrotingen 2026 vastgesteld bij de vergelijkbare gemeenten.
5. We zijn dat op dit moment aan het uitwerken. Deze uitwerking is zeer complex. Wij komen hier op een later moment bij u terug.

Vraag 3:

3. Versnelde bezuiniging op zorguitgaven (Wmo en Jeugd)

Zie p. 9, p. 111–113 (Bijlage XII en XIII: Ombuigingen en Maatregelen verlagen zorgvragen).

- 3.1. Kan het college toelichten hoe de versnelling van de bezuiniging op de zorguitgaven (Wmo en Jeugd) concreet wordt gerealiseerd?
- 3.2. Welke maatregelen zijn nieuw of extra ten opzichte van de Kadernota 2026?
- 3.3. Wat betekent de invoering van het HHM-normenkader concreet voor inwoners die huishoudelijke hulp ontvangen?
- 3.4. Op welke wijze wordt de druk op het Sociaal Team Overbetuwe (STO) gemonitord, nu dit team een zwaardere regierol krijgt?
- 3.5. In de toelichting staat dat verdere maatregelen “tot de grens van het haalbare” gaan. Hoe wordt geborgd dat deze bezuinigingen niet leiden tot wachttijden, hogere instroom in duurdere zorg of overbelasting van mantelzorgers?
- 3.6. Kan het college toezeggen dat in de eerste bestuursrapportage 2026 wordt gerapporteerd over de voortgang en haalbaarheid van deze besparingen?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek (Wmo) en Chantal Teunissen (Jeugd)

Antwoord op vraag 3:

- 3.1 Na besluitvorming in de Kadernota 2026 is direct begonnen met (voorbereiding op) implementatie van de daar genoemde maatregelen, in het plan Maatregelen verlagen zorgvragen zijn deze nader uitgewerkt, conform ook de oproep in motie M7.
- 3.2 Er is op hoofdlijnen geen sprake van nieuwe of extra maatregelen, maar vooral van een nadere uitwerking, conform de oproep in de motie M7
- 3.3 Het HHM-normenkader is een richtlijn voor Wmo-consulenten. Aan de hand van dit normenkader beoordeelt de consulent voor iedere inwoner of- en zo ja hoeveel ondersteuning nodig is om tot een schoon en leefbaar huis te komen.
- 3.4 Monitoring van (mogelijke toename van) werkdruk vindt plaats binnen het kader van de reguliere monitoring van bedrijfsvoering.

3.5 Vanzelfsprekend monitoren wij de gevolgen en effecten van de ingezette maatregelen en rapporteren daarover in beginsel in de monitor sociaal domein voor het inhoudelijke/cijfermatige, en in de P&C-cyclus voor het financiële deel. Een mogelijke toename van wachttijden, alternatieve stromen naar zorg en/of toename van belasting van mantelzorgers heeft daarbij de aandacht, maar kan mogelijk niet geheel worden voorkomen.

3.6 Het monitoren van de voortgang van de besparingen maakt na vaststelling van de begroting onderdeel uit van de reguliere P&C-cyclus en zal in de daaropvolgende Beraps, Kadernota's, jaarrekeningen en toekomstige begrotingen worden opgenomen. Specifiek voor de maatregelen in het sociaal domein (maatregelen verlagen zorgvragen) geldt dat de inhoudelijke/cijfermatige voortgang hiervan óók in de monitor Sociaal Domein zal terugkomen.

Vraag 4:

Financiële positie en risico's Zie p. 9–11 (Algemene reserve, weerstandsvermogen en risicoanalyse).

4.1. De Algemene Reserve daalt in drie jaar van €17,2 miljoen naar €13,5 miljoen. Welke maatregelen neemt het college om te voorkomen dat de weerstandsratio onder de ondergrens van 1,4 zakt?

4.2. Wat gebeurt er als de verwachte structurele besparingen in het sociaal domein (ca. €1,6 miljoen) niet volledig worden gerealiseerd?

4.3. Welke alternatieve dekking is dan beschikbaar zonder opnieuw te snijden in voorzieningen of lasten te verhogen?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 4:

1. Deze begroting 2026 bevat een set van maatregelen om ervoor te zorgen dat de weerstandsratio niet onder de 1,4 zakt. Zie ook het onderdeel financiële positie.

2. Als de betreffende structurele besparingen niet volledig worden gerealiseerd zal dat in de betreffende jaren leiden tot een nadeel. Als tegenover dat nadeel geen voordelen van gelijke omvang staan van andere posten in de begroting dan zal er uiteindelijk sprake zijn van een negatief rekeningssaldo dat zal worden onttrokken aan de Algemene Reserve.

3. Het college zal een integrale afweging maken en met alternatieve voorstellen komen.

Vraag 5:

Informatievoorziening aan de raad Zie p. 9 (motie M7 “Meer duidelijkheid”).

5.1. Op welke wijze en in welk format ontvangt de raad informatie over de maatschappelijke effecten van de ombuigingen?

5.2. Wordt deze informatie bij de 1^e bestuursrapportage 2026 standaard opgenomen, conform motie M7?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 5:

5.1 Afhankelijk van het type ombuiging rapporteren we over de maatschappelijke effecten.

5.2 Ja, deze informatie nemen we bij de 1e bestuursrapportage 2026 standaard op, waarbij we rapporteren over de voortgang van de ombuiging en een aanvullende kolom maatschappelijke effecten toevoegen.

Vraag 6:

Inflatie

Op basis van de ervaring (2024 en waarschijnlijk ook in 2025) is een te lage inflatie begroot waardoor een extra onttrekking uit de reserve nodig is.

In de septembercirculaire wordt de indexatie voor inflatie naar beneden bijgesteld. (blz 6).

Welk risico is er voor de programmabegroting 2026 e.v. dat de inflatie uitloopt op een extra greep in de reserve?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 6:

Op basis van de ervaringen in 2024 en 2025 hebben we via de Kadernota 2026 een extra bedrag 1,5 miljoen voor inflatie opgenomen in de begroting 2026.

Vraag 7:

Bedrijfsvoering

We constateren krapte op de arbeidsmarkt. Niet ontkend kan worden, dat gemeenten sterk met andere sectoren moeten concurreren om kwalitatief goede medewerkers binnen te halen.

Los daarvan heeft onze fractie afgelopen jaren herhaaldelijk gepleit om hiervoor alle mogelijke instrumenten in te zetten en er niet voor weg te lopen om medewerkers hoger in te schalen, teneinde ook te vermijden, dat medewerkers om die reden vertrekken.

Is het college bereid om hogere beloningen/ een hogere schaal in te zetten om medewerkers aan te trekken resp. te behouden. Ter vergelijking kan worden gekeken naar de inschaling van identieke functies in nabuur gemeenten, waaronder bv. Lingewaard?

Daarnaast baart het ziekteverzuim ons al jaren grote zorgen, ondanks forsere inzet door o.a. Arbo.

Uw college stelt, dat op termijn de resultaten van die forsere inzet zichtbaar zullen zijn.

Maar het percentage over de eerste maanden van 2025 stellen ons allesbehalve gerust

Portefeuillehouder: Patricia Hoytink-Roubos

Antwoord op vraag 7:

Op basis van de inzichten (bijv. exitgesprekken) die wij hebben is er minimaal sprake van verloop/ weg lopen van medewerkers in verband met de inschaling. Wij zien voorsnog geen aanleiding hogere beloningen/ schalen in te zetten. Ons beloningsbeleid biedt mogelijkheden om medewerkers aan te

trekken resp. te behouden. Bijv. door middel van een arbeidsmarkttoelage of functioneringstoelage. Daarnaast monitoren wij ons functiehuis incl. schaal door middel van bijv. de benchmark formatie en kosten, VNG-personeelsmonitor en vindt afstemming plaats met onze extern adviseur functiewaardering. Ook is de afgelopen jaren budget beschikbaar gesteld via de P&C cyclus voor functiewaardering en deze is volledig benut. Wij houden periodiek de vinger aan de pols inzake de ontwikkeling van het functiehuis.

De vraag of het college bereid is om hogere beloningen in te zetten, is geen technische vraag.

Reactie inzake ziekteverzuim: De uitstroom van medewerkers die langdurig arbeidsongeschikt zijn vindt met name plaats vanaf de 2^e helft 2025. Hierdoor is het effect nog niet zichtbaar in de eerste maanden. Het aandeel langdurig verzuim is het grootste percentage ten opzichte van het totale verzuimpercentage. Uw zorg ondersteunen wij en daarom worden op diverse manieren inspanningen gedaan om hier meer grip op te krijgen. De raad wordt hierover ook geïnformeerd door de gemeentesecretaris tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 28 oktober a.s. We willen ook verwijzen naar de vraag van het PvdA over het verzuim en onze reactie daarop.

Nagekomen vraag (na deadline ingediend):

1. Aanpassing beschikbare middelen hervormingsagenda

In de meicirculaire 2024 was in de jaarschijf 2025 een toevoeging aan de Algemene Uitkering opgenomen van € 1,0 miljoen voor het terugdraaien van een besparing door het Rijk op de jeugdzorg. In eerste instantie is dit bedrag toegevoegd aan de algemene middelen. Via deze begroting wordt het bedrag alsnog toegevoegd aan het budget jeugdzorg.

Vraag: Wat gaat het college concreet met deze middelen doen? Krijgen wij hier nog een uitwerking van te zien?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam / Chantal Teunissen

Antwoord: De veronderstelling is niet juist. Deze toevoeging aan het budget jeugdzorg heeft niet plaats gevonden in de voorliggende begroting, maar in de Programmabegroting 2025 (p. 6). Het toevoegen van de 1 miljoen aan het jeugdbudget betrof het terugdraaien van een eerder ingeboekte taakstelling. In de meicirculaire 2024 is opgenomen dat de geraamde extra besparing van het Rijk van € 500 miljoen voor 2025 komt te vervallen, omdat de Rijksmaatregelen die tot besparing moesten leiden nog niet waren gerealiseerd.

1.2 Technische vragen CDA

n.v.t.

1.3 Technische vragen D66

Vraag 1:

Pag. 5 Afwijking begroting tov kadernota, doorbelasting aan grex

Deze post is niet verder toegelicht op de volgend pagina. Er staat “Lagere doorbelasting grondexploitatie..” Wordt er bedoeld Lagere doorbelasting van rente en overhead aan grondexploitatie dan voorzien? En waarom is dit een structureel nadeel?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Antwoord op vraag 1:

Met lagere doorbelasting grondexploitatie wordt inderdaad bedoeld dat er minder rente en overhead kon worden doorbelast aan de grondexploitatie dan in voorgaande jaren. Conform de voorschriften is de doorbelasting aan grondexploitatie een structurele post en dus is er sprake van een structureel effect en in dit geval dus een structureel nadeel.

Vraag 2:

Pag.7 Uitstel vastgoedprojecten

Zijn dit projecten die al uitgesteld zijn, of betreft het projecten die uitgesteld gaan worden. En indien dat laatste het geval is, betreft dit woningbouwprojecten of maatschappelijke voorzieningen en zo ja, welke dan? Als nog niet bekend is welke projecten dit betreft: wanneer en hoe wordt de raad daar dan over geïnformeerd?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol (MFSC Elst, zwembad Zetten), Evert Westerbeek (scholen)

Antwoord op vraag 2:

Het zijn projecten waarvoor de financiële middelen (kapitaallasten of financiële ruimte) al zijn opgenomen in de jaarschijven van de begroting 2026-2029, maar waarvan de uitvoering om diverse redenen nog niet daadwerkelijk is gestart of waarvan de uitvoering later is gestart dan aanvankelijk gedacht. Het is wel bekend welke projecten dit zijn. Het betreft namelijk MFSC Elst, nieuwbouw De Wanmolen Zetten, nieuwbouw Lyceum Elst, zwembad Zetten, nieuwbouw PO-school Westeraam en nieuwbouw SamSam Oosterhout.

Zie ook vraag 1 van GBO, vraag 8 van CU en vraag 1 ObN

Vraag 3:

Pag. 10 Ontwikkeling Algemene Reserve

Is in de tabel al rekening gehouden met het in de tweede bestuursrapportage verwachte overschot over 2025? Zo niet, welke gevolgen heeft dat voor het verloop van de AR en daarmee de weerstandsratio?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 3:

Ja, daar is al rekening mee gehouden. In het bedrag per 1-1-2026 van € 17,177 miljoen zit het verwachte overschot 2025 op basis van de 2e Bestuursrapportage 2025 (zie ook pagina 103). Bovenaan het tweede blok staat dat verwachte overschot 2025.

Vraag 4:

Beleidskader overzichten bij programma's

Het valt op dat (jaartallen van) beleidsplannen soms ontbreken en soms niet meer correct zijn, omdat er inmiddels nieuwe beleidsplannen vastgesteld zijn. Een aantal plannen is inmiddels 'op leeftijd' en staan ook niet voor de komende jaren op de planningslijst. Welke plannen zijn al gepland om te herzien en wanneer en welke nog niet en waarom, welke zijn vervallen omdat ze inmiddels vervangen zijn door ander plannen of vervangen gaan worden, bijvoorbeeld door het omgevingsplan. Is het mogelijk om bij een volgende begroting deze lijst te actualiseren en bij het kopje resultaat de geplande herziening voor beleidsplannen ook op te nemen?

- Lokaal Hitteplan (2022-2025),
- Reclamenota (2021),
- Welstandsnota (2016),
- Monumentenlijst (2014),
- Landschapsontwikkelingsplan (2010),
- Functieveranderingsbeleid buitengebied (2008),
- Nota kampeerbeleid (2008),
- Dienstverleningsconcept (2017-2021)
- Interactievisie en interactiewijzer (2020),
- Visie op vastgoed (2018),
- Visie op Bibliotheek(2018 moet zijn 2025),
- SHP, jaartal ontbreekt moet 2025 zijn,
- Erfgoedplan Overbetuwe 2004, moet 2025 zijn?
- Informatiebeleid (2021-2025),
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid (2019),
- Privacybeleid en reglement Overbetuwe (2018),
- Visie op bedrijfsvoering(2018-2020)

Portefeuillehouder: diverse

Antwoord op vraag 4:

Een beleidskader komt bij verschillende programma's terug. Helaas is een geactualiseerd beleidskader niet bij alle programma's juist herzien. Bij een volgend overzicht zijn wij hier extra alert op.

Wanneer een beleidskader wordt herzien is niet altijd bekend. Wanneer wel een jaar van actualisatie bekend is vermelden wij dit. Dit zal overigens ook in de integrale raadsplanning opgenomen worden. In de paragraaf kapitaalgoederen is voor diverse beleids- en beheerplannen wel een geplande actualisatie opgenomen.

- Lokaal Hitteplan (2022-2025),
- Reclamenota (2021),
- Welstandsnota (2016),
- Monumentenlijst (2014),
- Landschapsontwikkelingsplan (2010),
- Functieveranderingsbeleid buitengebied (2008), traject van herziening loopt
- Nota kampeerbeleid (2008),
- Principes in dienstverlening (2022)
- Interactievisie en interactiewijzer (2020),
- Visie op vastgoed (2025),
- Uitvoeringsagenda Bibliotheekwerk (2024-2028)
- Strategisch meerjaren huisvestingsplan onderwijs (2025),
- Erfgoedplan Overbetuwe 2004, traject van herziening loopt
- Informatiebeleid (2021-2025),
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid (2019),
- Privacybeleid en reglement Overbetuwe (2018),
- Visie op bedrijfsvoering (2018-2020)

Vraag 5:

Beleidsindicatoren

Is het mogelijk om in het vervolg naast het vergelijkingscijfer van Nederland ook gegevens op te nemen van vergelijkbare gemeenten voor zover beschikbaar?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 5:

Net als in voorgaande jaren worden beleidsindicatoren vergeleken met het meest actuele CBS gemiddelde voor Nederland. Op waarstaatjegemeente.nl is het mogelijk om onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten met bijv. een vergelijkbaar inwoneraantal, stedelijkheidsklasse, typologie, bevolkingsopbouw, etc. Om praktische redenen geven wij er de voorkeur aan om in de begroting de vergelijking met het Nederlands gemiddelde te blijven hanteren.

Vraag 6:

Pag. 16 Circulair Ambachtscentrum

Is er in voorliggende begroting al rekening gehouden met een investering voor een mogelijk circulair ambachtscentrum? Zo ja, vanaf welk jaar en voor welk bedrag?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 6:

Er is nog geen rekening gehouden met een investering voor een circulair ambachtscentrum.

Vraag 7:

Pag.20 Wonen

Bij het kopje 'resultaat' staat: 'Diverse woningbouwinitiatieven behandelen volgens het principe 'first in, first out'.' Hoe verhoudt zich dat tot het woonbeleid, waar afspraken zijn gemaakt over prioritering op basis van punten?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Antwoord op vraag 7:

Hiermee wordt bedoeld op de werkwijze woningbouwprioritering, zoals opgenomen in de Woonagenda, passend ook bij afspraken in de regionale Woondeal. Binnen een prioritair project wordt ernaar gestreefd om binnen drie jaar naar realisatie te gaan. Als de woningen zijn opgeleverd, wordt het project afgesloten en verdwijnt het uit het woningbouwprogramma. Een project dat in 2025 start heeft tot en met 2028 om te starten met realisatie. Begint een project in 2026 dan is dat 2029. Hieraan refereert de term 'first in, first out'.

Vraag 8:

Pag 20 Hoogspanning verkabelen

Hoeveel geld is hiervoor in de begroting gereserveerd? En in hoeverre zijn hier al verplichtingen aangegaan die beslag leggen op het budget?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek / Wijnte Hol

Antwoord op vraag 8:

In de huidige begroting is een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 2,4 miljoen. Tot op heden zijn er nog geen kosten/ verplichtingen aangegaan voor deze investering.

Vraag 9:

Pag. 34 Re-integratie

Er staat in de tekst: ‘..Gelet op de lagere budgetten voor re-integratie moet dat met minder middelen. De begeleiding van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt zal vaker dan nu door een werkgever zelf opgepakt moeten worden’.

Op re-integratie zijn er toch geen ombuigingen gepland? Indien deze budgetten wel gewijzigd zijn of worden, wat ligt daaraan dan ten grondslag?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 9:

De formulering is misschien ietwat ongelukkig gekozen. Er zijn inderdaad geen ombuigingen op re-integratie. Wel waren er t/m 2025 ESF-middelen (Europees Sociaal Fonds) beschikbaar voor re-integratie. Deze lopen niet door in 2026 (zie ook de [beantwoording](#) van de technische vragen begroting 2025, vraag 6 BOB). In die zin is er sprake van een daling van het totale beschikbare budget. Ook werd en wordt nog steeds een groot deel van het budget besteed aan jobcoaching. Dit is het ondersteunen van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt op de werkvloer. Dit zorgt ervoor dat er minder geld overblijft voor andere groepen inwoners die we naar werk willen ondersteunen.

Vraag 10:

Pag. 41 Solvabiliteit

In het ‘resultaat’ staat dat er een solvabiliteit van minimaal 20% moet worden gerealiseerd. Terwijl op pagina 11 in de tabel zichtbaar is dat deze in de jaren 2026 en verder onder dit niveau zakt. Wat is de motivering waarom in deze begroting van het streven afgeweken wordt?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 10:

U vraagt om een motivering. Dat is geen technische vraag.

Vraag 11:

Pag. 48 OZB

Vergelijking met andere gemeenten leert dat de OZB voor niet-woningen in Overbetuwe laag is.

1. Klopt het dat de verhouding aan inkomsten (2026) voor de gemeente van OZB van woningen in totaal 8,3 mln is versus 5,1 mln voor niet-woningen?
2. Zijn er gebouwen waarvoor geen OZB geldt, of valt elk gebouw, dat geen woning is, onder de categorie niet-woningen?
3. En wat is de grondslag voor het bepalen van de OZB voor niet-woningen? Hoe wordt bijvoorbeeld de OZB waarde van een maatschappelijk gebouw bepaald, als daar geen vergelijking mogelijk is op basis van verkoopwaarde?
4. Is er onderzoek beschikbaar waaruit blijkt in hoeverre de OZB een reden is voor het wel of niet vestigen van een bedrijf en zo ja, kan dit onderzoek beschikbaar worden gesteld?
5. Mag er maar 1 tarief voor niet-woningen worden gehanteerd of is het mogelijk naar categorie te differentiëren, bijvoorbeeld bedrijven, agrarisch bedrijf, maatschappelijk?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 11:

11.1 De geraamde OZB-opbrengst voor woningen voor 2026 betreft afgerond € 8,4 miljoen en voor niet-woningen € 5,1 miljoen.

11.2 De gebouwen, gronden e.d. waar geen OZB voor wordt geheven staat opgesomd in [artikel 4 Vrijstellingen van de verordening OZB 2025](#). Bijvoorbeeld kerken en gemeentehuizen. Een gebouw dat geen woning is, valt onder de categorie niet-woning.

11.3 De grondslag voor het bepalen van de OZB voor niet-woningen is de WOZ-waarde. De WOZ-waarde van bijvoorbeeld maatschappelijk vastgoed (zoals ziekenhuizen of scholen) wordt bepaald op basis van de gecorrigeerde vervangingswaarde, waarbij de waarde van het gebouw wordt aangepast voor technische en functionele veroudering.

11.4 Voor zover bekend niet.

11.5 Wettelijk is het niet mogelijk het OZB-tarief voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen te differentiëren. Op grond van artikel 220f van de Gemeentewet kan er alléén een tarief OZB (percentage) worden vastgesteld voor de gebruiker van een niet-woning, eigenaar van een woning en eigenaar van een niet-woning. Een verordening met differentiatie in tarieven wordt bij een bezwaar en beroep tegen de belastingaanslag onverbindend verklaard door de rechter.

Vraag 12:

Pag. 49 [Leges omgevingsvergunningen](#)

In de voetnoot staat: “De tariefstijging nav ombuigingsvoorstel... wordt na afronding van het legesonderzoek meegenomen bij de definitieve vaststelling van de tarieventabel leges 2026.” Wanneer is het onderzoek waar naar wordt verwezen gereed en hoe wordt de raad over de conclusies en aanbevelingen en financiële gevolgen geïnformeerd?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam, Wijnte Hol

Antwoord op vraag 12:

Het onderzoek wordt naar verwachting eind oktober/begin november 2025 afgerond. De raad wordt via een informatiememo geïnformeerd.

Vraag 13:

Pag. 51 Afvalstoffenheffing

“ ... er is nog geen vastgestelde dienstverleningsovereenkomst. De structurele effecten van de DAR en de invloed op de heffing zijn daardoor nog niet bekend en dus niet verwerkt in 2026’. Wanneer zijn deze wel bekend en is dit naar verwachting op tijd en hoe wordt de raad geïnformeerd over de gevolgen voor de leges voor onze inwoners?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 13:

Dit is nog onbekend.

Vraag 14:

Pag. 55 Afvalstoffenheffing baten en lasten

Op pagina 55 staat bij de afvalstoffenheffing bij de berekening van de lasten een post ‘inkomsten -1068’ bij. Waar bestaat deze uit?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 14:

Dit betreft met name de inkomsten van de milieustraat en de vergoedingen voor oud papier, ijzer, verpakkingsafval en dergelijke.

Vraag 15:

Pag. 56 Lijkbezorgingsrechten

Dit onderdeel is niet kostendekkend zoals uit het overzicht blijkt en uit het onderzoek dat Van den Bosch & Partners in 2024 heeft gedaan. Kort onderzoek naar de lasten bij de ons omliggende gemeenten leert dat de lijkbezorgingsrechten in Overbetuwe al aan de hoge kant zijn. Voor een ombuiging naar 100% kostendekkendheid is niet gekozen. Is overwogen om nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden om bezuinigen op de kosten voor lijkbezorging, zodat de verhouding lasten/opbrengsten meer gelijk wordt zonder dat de lijkbezorgingsrechten verhoogd hoeven te worden? Zo nee, waarom niet?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol

Antwoord op vraag 15:

Van de totale kosten van begraafplaatsen is slechts een klein deel beïnvloedbaar, namelijk de onderhoudskosten. In relatie tot ombuigingsvoorstel 2.08 Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte zal gekeken worden of dit een effect heeft op de onderhoudskosten van de begraafplaatsen en daarmee de kostendekkendheid hiervan.

Vraag 16:

p64 en 65 en 72 Risico's tbv weerstandscapaciteit

De leningenportefeuille van Overbetuwe bedraagt in 2026 131 mln euro. Waar staat het overzicht van de verwachte leningenportefeuille voor de jaren 2027 tot en met 2029? De rente lasten zijn ongeveer 3 mln per jaar. Op pagina 74 wordt uitgelegd dat we nog binnen de renterisiconorm blijven. Dat betekent niet dat een stijging van de rente geen risico oplevert. Waarom is dit risico niet meegenomen in het overzicht?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 16:

In de risico's onder het weerstandsvermogen wordt de best mogelijke inschatting gemaakt van de risico's. In de paragraaf financiering is opgenomen onder risicobeheer, "Ook voor 2026 wordt het kredietrisico op de uitgezette leningen laag geacht". Hierdoor is er geen renterisico opgenomen in het overzicht van de risico's ten aanzien van het weerstandsvermogen.

Vraag 17:

Pag. 76 Evaluatie verfijning hoofdstructuur

"..daarom leggen we de evaluatie als separaat document gelijktijdig met de programmabegroting .. aan de raad voor" Deze evaluatie gaat over de formatieuitbreidingen die nog niet structureel in de begroting zijn opgenomen. Wordt dit voorstel ook ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en zo ja, bevat dit voorstel ook een dekking van evt. extra kosten?

Portefeuillehouder: Patricia Hoytink-Roubos

Antwoord op vraag 17:

De evaluatie wordt niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De raad heeft op 8 oktober een raadsinformatiememo ontvangen en wordt over de evaluatie nader geïnformeerd door de gemeentesecretaris tijdens de informatiebijeenkomst op 28 oktober a.s. Zoals aangegeven in de 2^e bestuursrapportage 2025 ontstaat er binnen het p-budget een eenmalig voordeel van € 750.000 in 2026. Dit voordeel wordt komend jaar ingezet voor het (deels) continueren van de hoofdstructuur. Mocht in 2026 blijken dat deze formatie structureel nodig is en er structurele middelen benodigd zijn, dan zal dit worden voorgelegd aan de raad.

Technische vragen BOB

Vraag 1:

In de Kadernota 2026 stond bij de uitgangspunten (op pag. 41) dat – zoals gebruikelijk – de decembercirculaire uitgangspunt was, maar in de nota zelf waren wel de sterk positieve effecten van de voorjaarsnota opgenomen. Die effecten worden door het Rijk vertaald in de meicirculaire. Met oog op de gewenste transparantie, hebben wij de volgende vragen hierover: Wat was eigenlijk de bron/basis van de doorrekening van de effecten van de voorjaarsnota zoals opgenomen in de Kadernota? Was dit de VNG-ledenbrief van 20 mei 2025¹ of een eigen analyse of toch de meicirculaire zelf?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 1:

Voor de berekeningen en analyses van de Algemene Uitkering maken wij gebruik van het pakket van LIAS-Pauw. Net als van circulaires zijn ook de financiële effecten van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk door LIAS-Pauw berekend/geanalyseerd/toegelicht. Die informatie is door ons gebruikt.

Vraag 2:

Bij de Kadernota 2026 stelde het college dat de financiële problematiek in Overbetuwe veroorzaakt wordt door het Rijk: “Net als andere gemeenten krijgen we steeds meer taken van het Rijk, maar minder geld om die uit te voeren.” Bij deze programma-begroting wordt gesteld “Het Rijk geeft minder geld aan gemeenten dan nodig voor het uitvoeren van onze taken waardoor besparen nodig is.”

Wat is de onderbouwing van de uitspraak dat het Rijk minder geld geeft aan gemeenten dan nodig is? We stellen deze vraag in het licht van het feit dat de VNG in de ledenbrief over de Rijksbegroting 2026 niet verder gaat dan de constatering dat de ontwikkeling van het gemeentefonds niet stabiel en niet transparant is.

In procenten van het bruto binnenlands product is de laatste jaren sprake van een lichte afname van de middelen in het gemeentefonds, maar is het echt juist dat we minder geld van het Rijk krijgen om onze taken uit te voeren? We vragen dit om te kunnen beoordelen of de uitspraak uit het persbericht bij de Kadernota correct is.

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 2:

Met name de taken en beschikbare middelen in het kader van de WMO en Jeugd zorgen voor financiële vraagstukken binnen de gemeentelijke begroting.

¹ <https://vng.nl/sites/default/files/2025-05/20250520-vng-ledenbrief-voorjaarsnota-bijlage-1-financiele-analyse.pdf>

Vraag 3:

In de VNG-ledenbrief over de Rijksbegroting wordt aangegeven dat de voorlopig geraamde vrijval BTW-compensatiefonds aan het gemeentefonds mogelijk te hoog is. De VNG lijkt te adviseren een lager bedrag te ramen, om later een tegenvaller te voorkomen. Hoe is hier in de Programmabegroting 2026 omgegaan, is de raming van uit de Rijksbegroting opgenomen of is behoedzaam een lager bedrag verondersteld?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 3:

De VNG geeft in de betreffende ledenbrief geen advies, maar geeft alleen aan dat gemeenten de mogelijkheid hebben om ook een lager bedrag op te nemen. In onze begroting 2026 zijn wij uitgegaan van het maximaal bedrag, te weten de definitief gerealiseerde vrijval uit het BCF over het jaar 2024.

Vraag 4:

De stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) wordt niet verlengd en de vervangende regeling (SWIK) wordt een jaar uitgesteld. Voor 2026 worden geen middelen beschikbaar gesteld voor de lokale aanpak vanuit het Nationaal Isolatie-programma. Aanvullend wordt het budget voor de warmtenet-investeringsubsidie (WIS) cumulatief met € 200 miljoen naar beneden bijgesteld vanwege een lagere doelstelling. Na 2025 verdwijnen de incidentele middelen uit het Klimaatfonds voor regionale energie-infrastructuur.

Hoe is in deze begroting rekening gehouden met deze kabinetsmaatregelen? Indien niet, wanneer wordt de raad geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van deze kabinetsmaatregelen en de afweging of en zo ja, hoe we hier als gemeente op moeten/kunnen inspelen (bijv. bij de inzet van CDOKE-middelen)?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 4:

Een vervangende regeling voor de SAH (aan te vragen door corporaties) is in lijn met de landelijke prestatieafspraken waarin is afgesproken dat corporaties vooral inzetten op isolatie en minder op aardgasvrij. Een jaar uitstel raakt niet de realisatie van doelstellingen in Overbetuwe. Ondanks de bijstelling van het beschikbare bedrag van de landelijke regeling WIS is er nog geen zicht op uitputting van beschikbare middelen. De regionale energie-infrastructuur middelen zijn vanuit de GMR aangevraagd in 2024 en 2025 en kunnen nog besteed worden tot en met 2027. De door het Rijk toegekende subsidiegelden Lokale Aanpak Isolatie (LAI) zijn nog te besteden tot 2029. De genoemde verschuivingen in subsidieregelingen zijn geen directe relatie met het behalen van de doelstellingen in 2026 in Overbetuwe. Besteding CDOKE gelden is volgens het vastgestelde programma duurzaamheid. In Q1 2026 informeren wij uw Raad over de lokale energiestrategie en het programma warmte.

Vraag 5:

Op pag. 30 van de programmabegroting wordt aandacht besteed aan schuldhulp-verlening. In de voorjaarsbesluitvorming 2025 is de structurele dekking weggefallen van de (uitvoerings-)kosten van de verschillende maatregelen uit het basispakket IBO Problematische schulden². De middelen voor problematische schulden waren beoogd voor gemeentelijk schuldenbeleid (vroegsignalering), een integraal schuldenoverzicht voor huishoudens, één overheidsincasso en het voorkomen van kostenoploop boetes. Door de voorjaarsbesluitvorming is er geen sprake meer van structureel budget voor dit maatregelenpakket.

Welke gevolgen heeft dit voor onze gemeentelijke ambities op het punt van schulden-beleid c.q. voor het voorziene budget voor dit beleid en hoe is dit in deze programma-begroting verwerkt?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 5:

De beschikbare gelden zijn op tijdelijke basis ter beschikking gesteld. Nieuwe methoden voor schulddienstverlening kosten vaak een iets langere implementatietijd. Om die reden zijn er geen nieuwe maatregelen geïntroduceerd. We kiezen ervoor om de nu ingeslagen weg te bestendigen: het in eigen beheer uitvoeren van onze schulddienstverlening met één aanspreekpunt voor de inwoner. Daarnaast blijven we inzetten om schulden zo veel mogelijk te voorkomen.

Vraag 6:

Onlangs is de nieuwe Participatiewet in balans in de Eerste Kamer aangenomen, nadat de Tweede Kamer het wetsvoorstel al in april 2025 met een ruime meerderheid had aangenomen. Er wordt al wat langer gewerkt aan de implementatie hiervan, o.a. met een spoorboekje³. Op pagina 35 van de programmabegroting staat hierover een beknopte, geruststellende passage.

Hoe is in deze programmabegroting rekening gehouden met de voor deze implementatie benodigde middelen voor de gemeentelijke organisatie? Wanneer wordt de raad nader geïnformeerd over en betrokken bij deze implementatie (en de daarmee te maken budgettaire en politieke keuzes) in Overbetuwe?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 6:

Op dit moment zijn we intensief bezig met de implementatie van spoor 1 van de Participatiewet in balans. Bij dit spoor is geen ruimte voor beleidsmatige keuzes omdat het technische wijzigingen betreft. Het is wenselijk om zo veel mogelijk de maatregelen uit spoor 1 in te voeren voor 1 januari 2026. We koersen

² Zie ook het VNG-bericht van juli 2025: <https://vng.nl/nieuws/opschorten-bestuurlijke-afspraken-vroegsignalering>

³ <https://vng.nl/artikelen/spoor-1-23-wijzigingen-participatiewet-in-balans>

op implementatie van spoor 1 voor deze datum. Bij de sporen 2 en 3, welke op een later moment van kracht worden, hebben we als gemeente enige beleidsvrijheid. De keuzes die we maken voor deze sporen komen te zijner tijd naar voren in beleidsplannen die worden voorgelegd.

Vraag 7:

Hoe is in deze begroting verwerkt dat de Tweede Kamer op 3 september 2025 besloten heeft de controversieel verklaring van het wetsvoorstel vervanging abonnementstarief Wmo 2015 niet ongedaan te maken? Is er rekening mee gehouden dat dit wetsvoorstel (in te wijzigen vorm) pas per 1 januari 2028 zal ingaan? Zo ja, hoe? Zo nee, wat is het budgettaire risico?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam / Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 7:

Er is in de voorliggende begroting rekening gehouden met aanvullende baten voor de eigen bijdrage per 1 januari 2027. Het uitstel tot 1 januari 2028 is nog niet financieel verwerkt in het gemeentefonds, zoals tot nu toe bij het eerdere uitstel wel is gebeurd. Zodra dit het geval is, wordt de compensatie hiervoor budgetneutraal verwerkt op het betreffende budget (er is derhalve geen budgettair risico), waarmee de hogere begrote baten ongedaan worden gemaakt. Met een eventueel effect op de zorgkosten is nog geen rekening gehouden.

Vraag 8:

Op 3 juni 2025 ontvingen wij een memo/tic over het lokaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen, met onder punt 6 aandacht voor de financiën⁴. Heeft de beperkte groei van de decentralisatieuitkering Beschermd Wonen voor onze regio consequenties? Zijn de noodzakelijke keuzes (expliciet of impliciet) verwerkt in deze Programma-begroting? Hoe wordt de raad hierover nader geïnformeerd?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 8:

De decentralisatie-uitkering Beschermd Wonen wordt uitgekeerd aan de (voormalige) centrumgemeente Arnhem. Wanneer de verdere financiële doordecentralisatie zal plaatsvinden is nog niet bekend. Dit betekent dat de lopende afspraken met de gemeente Arnhem over overdracht van middelen nog steeds van kracht zijn. Dit is conform de afspraken in de programma-begroting verwerkt. Gesprekken over de (verdere) toekomst inzake dit onderwerp met de gemeente Arnhem lopen nog.

⁴ <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/7908dfe7-6fc1-4ae7-bd43-82a25c28268d?documentId=6ed48f76-f4f4-4279-b255-fba0961abcd8>

Vraag 9:

Zijn de financiële gevolgen van de in juli in het onderhandelaarsakkoord Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) gemaakte afspraken⁵ verwerkt in deze programma-begroting? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet en wanneer wordt de raad meegenomen in de vertaling van deze afspraken naar Overbetuwe en met name richting de op te stellen aanvulling op het regioplan voor de implementatie van de basis-functionaliteiten en basisinfrastructuur (onder regie van de (mandaat)gemeente) die in het derde kwartaal van 2026 gereed moet zijn volgens het AZWA?

Portefeuillehouder: Chantal Teunissen (IZA/AZWA) en Rik van den Dam (financiën)

Antwoord op vraag 9:

Nee, de financiële gevolgen van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord waren op het moment van opstellen van de begroting nog niet doorvertaald naar het niveau van individuele gemeenten. De financiële implicaties opnemen in deze begroting was derhalve dan ook (nog) niet mogelijk. Inmiddels is duidelijk dat de middelen voor 2026 worden verstrekt via bestaande specifieke uitkeringen (Brede Spuk en Spuk IZA). Voor 2027 en verder is hierover nog geen duidelijkheid. Zodra de gevolgen voor Overbetuwe bekend zijn, zullen wij dit verwerken in de daaropvolgende P&C stukken.

Vraag 10:

Is in onze regio al een transformatieplan ingediend voor het mentale gezondheids-netwerk⁶? Zo ja, kan dit met de raad worden gedeeld. Zo nee, waarom niet? Hoe is hierbij door onze gemeente de relatie gelegd met het lokaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 10:

Centrumgemeente Arnhem heeft middels een intentieverklaring ingestemd met het indienen van een transformatieplan mentaal gezondheidsnetwerk (MGN) voor de regio Centraal Gelderland. De bedoeling is dat de overige deelnemende gemeenten, waaronder Overbetuwe, ook instemmen met het transformatieplan en de wethouder van Arnhem mandateren voor definitieve ondertekening. In enkele gemeenten in onze regio is dit inmiddels gebeurd en zijn de bijbehorende stukken ook gepubliceerd. Voor Overbetuwe geldt dat wij verwachten dit zeer binnenkort te doen. Vanzelfsprekend kan dit t.z.t. met de raad worden gedeeld. Lokale plannen voor Beschermd Wonen en GGZ in de wijk zijn hier zoveel mogelijk bij betrokken, ook dat van Overbetuwe. Het Transformatieplan is redelijk procesmatig ingestoken. Na definitieve goedkeuring is het aan de deelnemende partijen, inclusief Overbetuwe, om hier een vertaling aan te geven die aansluit bij de lokale praktijk en ambities.

⁵ <https://vng.nl/sites/default/files/2025-07/20250711-ledenbrief-onderhandelaarsakkoord-azwa.pdf>

⁶ <https://www.mentalegezondheidsnetwerken.nl/nieuws/nieuwe-doorbraakmaatregelen-voor-mentale-gezondheidsnetwerken/>

Vraag 11:

Op pag. 30 van de programmabegroting is vermeld dat de uitkomsten van het tarievenonderzoek 2024 zijn verwerkt. In juni ontvingen wij van wethouder Westerbeek een memo van de Modulaire Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland over besluitvorming rond die indexatie van tarieven. Die leek ons juridisch kwetsbaar. Is inmiddels duidelijk of hiertegen nog door aanbieders bezwaar is gemaakt? Is er nog een risico dat uiteindelijk per 1 juli 2025 toch ruimer moet worden geïndexeerd (met doorwerking naar onze rekening en begroting)?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 11:

Op de correctie van de indexatie voor ambulante zorgvormen per 1 juli van dit jaar hebben enkele aanbieders gereageerd met inhoudelijke en technische vragen. Deze vragen zijn inmiddels beantwoord en het beeld is dat dit naar tevredenheid is gebeurd. Er zijn geen bezwaren ontvangen, waarmee het proces als afgerond kan worden beschouwd.

Vraag 12:

Op pag. 31 van de programmabegroting is o.a. de ombuiging op de kosten van (begeleiding bij) dagbesteding in beeld gebracht. In de 2^e bestuursrapportage staat hierover “We zien een daling van de kosten bij begeleiding en dagbesteding. Dit lijkt het resultaat te zijn van strenger indiceren en op tijd afschalen. De kosten dalen sneller dan we hadden voorzien. Dit effect is structureel reeds verwerkt in de ombuiging die is opgenomen in de Programmabegroting 2026.” In het onderhandelaarsakkoord AZWA van o.a. de VNG is sprake van een inzet op basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur in gemeenten die de vraag naar zorg zou moeten verminderen.

Op grond waarvan lijkt dit het effect te zijn van strenger indiceren en afschalen? Zou dit bijv. ook niet het effect kunnen zijn van de ontwikkeling van de huiskamers (die het indiceren en afschalen mogelijk maakt)? Tegen die achtergrond ook de vraag of in deze begroting rekening is gehouden met de in de Kadernota 2026 aangekondigde doorontwikkeling van de huiskamers? En welke informatie kan met de raad gedeeld worden over de achtergronden van het recente bericht over de voortzetting van de ondersteuning van de Huiskamer in Heteren⁷ (en wat dit ook betekent voor de ondersteuning van de andere huiskamers)?

Portefeuillehouder: Chantal Teunissen (IZA/AZWA, gezondheid), Evert Westerbeek (huiskamers)

Antwoord op vraag 12:

De duiding “dit lijkt het resultaat te zijn van strenger indiceren en op tijd afschalen” is afkomstig uit de data-analyses die laten zien dat er sprake is van een afname in indicaties, afgegeven indicatieduur en uitnutting. Uw veronderstelling dat er een relatie is tot voorzieningen in het voorliggend veld en de sociale basis, waaronder de huiskamers, kunnen wij goed volgen. Een direct verband is echter niet/onvoldoende aangetoond. Het college verwacht nog dit jaar een

⁷ <https://www.gelderlander.nl/overbetuwe/goed-nieuws-in-heteren-de-huiskamer-krijgt-gevraagde-steun~a5adfe49/>

besluit te nemen over de Huiskamer van Heteren. Wanneer dit het geval is zal de raad hierover worden geïnformeerd.

1.4 Technische vragen VVD

n.v.t.

1.5 Technische vragen GL

Aanvullende vragen GL:

Vraag 1: (blz. 7)

Er wordt een aanname gedaan over de verlaging van de korting van het rijk m.b.t. de WOZ-maatstaf.

1. Is dat het maximaal haalbare bedrag?
2. Zo nee, welke stappen kunnen we zetten om wel het maximaal haalbare bedrag te ontvangen?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 1:

1 en 2: Op dit moment wordt er gewerkt aan een informatiememo over de begroting waarin deze vraag wordt meegenomen.

Vraag 2: (blz 8)

Hoe realistisch is het in dienst nemen van deze medewerkers gezien de personeelstekorten?

Portefeuillehouder: Patricia Hoytink-Roubos (personeel en organisatie)

Beantwoording vraag 2:

Deze medewerkers waren voorheen in dienst van partnerorganisaties die ze aan ons detacheerden. Inmiddels zijn de betreffende medewerkers in dienst gekomen van de gemeente en is er dus geen vraagstuk i.v.m. personeelstekorten.

Vraag 3: (blz 7 & 8)

In de tabellen op pagina 7 en 8 staat dat we door de uitstel van vastgoedprojecten zowel structureel (636.000 euro) als eenmalig (jaarlijks 364.000 euro tot 2028) dekking vinden.

1. Wat betekent de eenmalige dekking door uitstel van vastgoedprojecten concreet?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 3:

In de begroting is vanaf een bepaalde jaarschijf rekening gehouden met financiële ruimte / kapitaallasten inzake nieuwe vastgoedprojecten. Door uitstel van de realisatie doen de werkelijke kapitaallasten zich pas later voor dan geraamd. Het bedrag aan begrote financiële ruimte / kapitaallasten is daarmee dus beschikbaar om als dekking in te zetten voor andere uitgaven.

Vraag 4: (blz. 11)

De solvabiliteitsratio blijft vanaf 2027 stabiel op 14%, terwijl we tot 2028 geld uit de reserve halen. Je zou dus verwachten dat het percentage afneemt.

1. Hoe kan het dat het solvabiliteitsratio vanaf 2027 stabiel blijft en niet afneemt, ondanks de onttrekking uit de algemene reserve tot 2028?

Portefeuillehouder Rik van den Dam

Beantwoording vraag 4:

Voor de berekening van de solvabiliteitsratio wordt de omvang van het eigen vermogen gedeeld door de omvang van het totale vermogen. De onttrekking in de jaren 2027 en 2028 is respectievelijk 875K en 656K. In 2029 wordt 369K toegevoegd. Gelet op het totaal vermogen van ca. 285 miljoen hebben de mutaties in de AR dus maar een gering effect op de solvabiliteitsratio. Dit effect is alleen zichtbaar "achter de komma". De solvabiliteitsratio's in 2027, 2028 en 2029 zijn namelijk respectievelijk 13,8%, 13,5% en 13,6%. Op hele percentages afgerond is dat dus telkens 14%.

Vraag 5: (blz 45)

Op pagina 45 worden er slechts twee verbonden partijen genoemd, wat is de reden dat specifiek deze twee en niet anderen ook worden benoemd?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 5:

De verbonden partijen zijn ondergebracht per programma. Ook de financiën zijn gekoppeld aan het desbetreffende programma. Zo zijn de Euregio RijnWaal en de Groene Metropoolregio ondergebracht in programma 8 en dat is de reden dat enkel deze verbonden partijen hier genoemd zijn. De overige verbonden partijen zijn ondergebracht in andere programma's. Zo is bijvoorbeeld de ODRA genoemd onder programma 1, Duurzame en gezonde samenleving.

Vraag 6: (blz 48 & 52)

In de Kadernota 2026 heeft deze gemeenteraad ingestemd met ombuiging 2.05 Kostendekkend maken marktgelden. Bij risico werd vermeld: 'Standhouders kunnen afzien van een plek in Overbetuwe, waardoor het aanbod op onze (waren)markten verslechtert. De standhouders rekenen de hogere kosten voor een standplaats door naar de klanten. Kopen op de markt wordt daardoor duurder voor consumenten in en buiten onze gemeente.'

Vraag: Is hierover contact geweest tussen (vertegenwoordigers van) standhouders en de gemeente? Wat kunt u delen over de inhoud van deze contacten?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Beantwoording vraag 6:

Hierover is geen contact geweest met (vertegenwoordigers van) standhouders.

Vraag 7: (blz. 58)

Op pagina 58 staat in de tabel uiteengezet wat het voorstel en de mutatie is m.b.t. de OZB, uitgesplitst per type gebouw. Wij zijn benieuwd wat een verhoging van bijvoorbeeld 10% van de OZB op niet-woningen verandert aan het percentage voor de OZB op woningen.

1. Kunt u een Excel-bestand aanleveren waarin we de percentages voor de verschillende types panden zelf kunnen aanpassen, zodat we inzicht krijgen in welke stijging/daling bij het ene type zorgt voor welke stijging/daling bij het andere type pand?
2. In de antwoorden op de vragen van D66 (vraag 11) wordt gesteld dat er 5,1 miljoen euro aan inkomsten voor niet-woningen worden opgehaald. Kan er een uitsplitsing worden gedaan waarbij wordt uiteengezet wat voor aandeel van de 5,1 miljoen euro komt van gebouwen met een maatschappelijk doel versus met een commercieel doel?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 7:

1. Om het delen van complexe Excelbestanden te voorkomen, is onderstaande tabel opgesteld waarin deze effecten worden zichtbaar gemaakt. In de basis kan gezegd worden dat iedere daling/stijging van het OZB-tarief voor woningen met 1% leidt tot een stijging/daling van het OZB-tarief voor niet-woningen met 1,7%.

Speelveld effect tariefstijging woningen i.v.m. niet-woningen					
Uitgangspunt Begroot 2025. Woningen € 6,9 miljoen en niet- woningen € 4,1 miljoen)					
(Bij een stijging van het tarief niet-woningen stijgt ook de beheers- en onderhoudsvergoeding voor Park 15)					
	OZB- woning	Stijging OZB woning	Stijging OZB Niet-woning	OZB Niet- woning	Gewenste OZB-stijging
	0%	0	2.263.638	54,6%	2.263.638
	1%	69.102	2.194.536	53,0%	2.263.638
	2%	138.204	2.125.434	51,3%	2.263.638
	3%	207.305	2.056.333	49,6%	2.263.638
	4%	276.407	1.987.231	48,0%	2.263.638
	5%	345.509	1.918.129	46,3%	2.263.638
	6%	414.611	1.849.027	44,6%	2.263.638
	7%	483.713	1.779.925	42,9%	2.263.638
	8%	552.815	1.710.823	41,3%	2.263.638
	9%	621.916	1.641.722	39,6%	2.263.638
	10%	691.018	1.572.620	37,9%	2.263.638
	11%	760.120	1.503.518	36,3%	2.263.638
	12%	829.222	1.434.416	34,6%	2.263.638
	13%	898.324	1.365.314	32,9%	2.263.638
	14%	967.426	1.296.212	31,3%	2.263.638
	15%	1.036.527	1.227.111	29,6%	2.263.638
	16%	1.105.629	1.158.009	27,9%	2.263.638
	17%	1.174.731	1.088.907	26,3%	2.263.638
	18%	1.243.833	1.019.805	24,6%	2.263.638
	19%	1.312.935	950.703	22,9%	2.263.638
Reguliere verwerking	20,5%	1.415.205	848.433	20,5%	2.263.638
	21%	1.451.138	812.500	19,6%	2.263.638
	22%	1.520.240	743.398	17,9%	2.263.638
	23%	1.589.342	674.296	16,3%	2.263.638
	24%	1.658.444	605.194	14,6%	2.263.638
	25%	1.727.546	536.092	12,9%	2.263.638
	26%	1.796.648	466.990	11,3%	2.263.638
	27%	1.865.749	397.889	9,6%	2.263.638
	28%	1.934.851	328.787	7,9%	2.263.638
	29%	2.003.953	259.685	6,3%	2.263.638

2. Op hoofdlijnen kan gezegd worden dat 80% van de niet-woningen een commercieel doel heeft en 20% een maatschappelijk doel.

Vraag 8: (blz. 59)

Op pagina 59 staat dat er wordt gestreefd om kwijtscheldingsaanvragen binnen 4-5 maanden af te handelen.

1. Welke factoren zijn bepalend voor deze doorlooptijd?
2. Welke stappen zijn al genomen om deze te verkorten?
3. Welke stappen zijn nog mogelijk om de doorlooptijd te verkorten?
4. Is bekend hoe indieners het proces rondom kwijtschelding ervaren?
5. En zo ja: wat zijn hun bevindingen?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 8:

1. De kwijtscheldingsaanvragen komen na de aanslagoplegging (eind februari) binnen. Na de aanslagoplegging komen er echter veel verzoeken binnen voor bijvoorbeeld automatische incasso, betalingsregelingen en veel telefoontjes. Naast Overbetuwe worden de hiervoor genoemde werkzaamheden in het kader van de dienstverleningsovereenkomst met Lingewaard ook voor Lingewaard uitgevoerd. Er is dus sprake van dubbele aantallen kwijtscheldingsverzoeken, telefoontjes e.d. Het ontbreken van aan te leveren stukken (bijvoorbeeld bankafschriften) door de aanvrager is ook een factor die bepalend is voor de doorlooptijd.
2. In 2023 en voorgaande jaren was de doorlooptijd 5-6 maanden voor het afhandelen van een kwijtscheldingsaanvraag. Vanaf 2024 is deze doorlooptijd verkort naar 4-5 maanden. Het streven is een afhandeling van vier maanden. Tot de zomervakantie ligt de prioriteit bij het afhandelen van de kwijtscheldingsaanvragen voor beide gemeenten. Uitzonderingen blijven zoals hierboven aangegeven bij aanvragen waar stukken ontbreken en de inwoner op het verzoek om aanvullende informatie niet of niet binnen de gevraagde termijn reageert.
3. Op basis van de huidige formatie is een kortere doorlooptijd van 4 maanden niet mogelijk. Dat is alleen mogelijk door inhuur van personeel. Dat brengt weer kosten met zich mee. Er is geen wettelijke bepaling voor de afhandeltermijn van een kwijtscheldingsaanvraag.
4. Nee, niet bekend. Medewerkers worden een enkele keer gebeld door een bewindvoerder of aanvrager die naar de stand van zaken vraagt.
5. Niet van toepassing.

Vraag 9: (blz. 93)

Op pagina 93 staat dat een asterisk bij een grondcomplex staat als het woningbouwprogramma nog indicatief is en besluitvorming nog plaats moet vinden.

1. Klopt het dat slechts twee woningbouwcomplexen in de tabel een indicatief woningbouwprogramma hebben, waarbij besluitvorming dus nog plaats moet vinden?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Beantwoording vraag 9:

Nee. De asterisk heeft niet alleen betrekking op de tabel van pagina 93 maar ook op de tabel op pagina 92.

Over de stand van zaken rond onze woningbouwprojecten bent u geïnformeerd via: [Document OverBetuwe - 25-06-19 A1 Informatiememo; Voortgang woningbouw, Woningbouwprogramma gemeente Overbetuwe \(peildatum 1-1-2025\) - iBabs Publieksporaal](#)

Vraag 10: (blz 115)

Bij het kopje 'Partnerschap met zorgaanbieders: lokaal en regionaal' wordt er gesteld dat intensivering van samenwerking met lokale en regionale zorgaanbieders zal o.a. leiden tot betere zorg voor onze inwoners.

1. Op welke manier leidt de intensivering van dergelijke samenwerking concreet tot het verbeteren van zorg voor onze inwoners?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek (Wmo) en Chantal Teunissen (Jeugd)

Beantwoording vraag 10:

Door de samenwerking met zorgaanbieders te verbeteren en te versterken, en door het maken van betere afspraken, kan onder andere beter worden gestuurd op zowel kwantiteit (bijv. door eerder en beter op- en afschalen) en kwaliteit (de juiste hulp op de juiste plek).

Vraag 11: (blz. 116)

Op pagina 116 staat dat er 'moet blijken wat het effect is van een toekomstige invoering van een eigen bijdrage jeugd door het Rijk'.

1. Wat is de stand van zaken rondom deze toekomstige invoering? Op welke termijn kan de invoering worden verwacht?
2. Is er zicht op de hoogte van de eigen bijdrage?
3. Is er zicht op eventuele kwijtscheldingen/kortingen of andere regelingen die de impact van de eigen bijdrage dempen bij jongeren/ouders met weinig geld?

Portefeuillehouder: Chantal Teunissen

Beantwoording vraag 11:

1. Het kabinet is voornemens om vanaf 2028 een eigen bijdrage jeugd in te voeren (zie ook <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2025/04/18/miljarden-extra-voor-jeugdzorg>)
2. Nee, daarover is nog geen duidelijkheid.
3. Nee, over welke zorgvormen in aanmerking komen voor een eigen bijdrage, c.q. de beleidsvrijheid die gemeenten t.z.t. hebben/krijgen bij het vaststellen/innen van een eigen bijdrage zijn nog geen (definitieve) afspraken gemaakt.

Vraag 12: (blz 116 & 118)

1. Bij het kopje 'sturen op langlopende zorgvragen' wordt de term 'waakvlamondersteuning' genoemd, wat houdt deze term in?
2. Op pagina 118 wordt ook 'waakvlambegeleiding' genoemd. Zijn dit synoniemen? Zo nee, wat betekent het?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek (Wmo), Chantal Teunissen (Jeugd)

Beantwoording vraag 1 en 2:

Dit zijn inderdaad synoniemen. Het principe van de waakvlam functie / opvolging in de wijk is een vorm van preventie waarbij we terugval willen voorkomen en tijdig signaleren als het slechter gaat. Voor een nadere omschrijving van wat wij hiermee bedoelen, verwijzen wij naar het in de TIC van 19 juni met u gedeelde Lokaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen (pagina 12): <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/7908dfe7-6fc1-4ae7-bd43-82a25c28268d?documentId=6ed48f76-f4f4-4279-b255-fba0961abcd8> Dit principe is ook op casussen binnen het team jeugd toepasbaar.

1.6 Technische vragen PvdA

Vraag 1:

p. 6 Programmabegroting 2026

“Doorwerking structureel nadeel 2^e Bestuursrapportage 2025

Dit structureel nadeel van € 1,1 miljoen betreft een niet te realiseren taakstelling uit de begroting 2022 op de budgetten voor de jeugdzorg. Alle maatregelen zijn doorgevoerd en de ombuigingen uit eerdere jaarschijven zijn allemaal gehaald.”

In de eerste zin wordt gesproken over een niet te realiseren taakstelling op de budgetten voor de jeugdzorg. In de tweede zin lezen we dat alle maatregelen zijn doorgevoerd en de ombuigingen uit eerdere jaarschijven allemaal zijn gehaald. Dit lijkt ons tegenstrijdig en vraagt om een toelichting.

Wij ontvangen dus graag een toelichting op het structurele nadeel van 1,1 miljoen euro en de stelling dat alle maatregelen zijn doorgevoerd en de ombuigingen uit eerdere jaarschijven allemaal zijn gehaald.

Portefeuillehouder: Rik van den Dam (financiën), Chantal Teunissen (jeugd)

Antwoord op vraag 1: In de begroting 2022 was een oplopende taakstelling opgenomen, oplopend naar in totaal 4,2 mln. in 2025. De laatste tranche hiervan betreft 1,1 miljoen in 2025. De maatregelen uit het beleidsplan sociaal domein zijn ingevoerd en hebben in eerdere jaarschijven de benodigde resultaten behaald. Voor de laatste jaarschijf 2025 (en verder) geldt echter dat wij niet verwachten deze te behalen.

Vraag 2:

p. 20 Programmabegroting 2026

“Diverse woningbouwinitiatieven behandelen volgens het principe first in first out.”

Graag een toelichting wat hiermee wordt bedoeld. Waarom is hiervoor gekozen?

Hanteert het college uitgangspunten bij de prioriteitstelling van woningbouwinitiatieven? En zo ja, welke? En zo nee, waarom niet?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Antwoord op vraag 2:

Hiermee wordt bedoeld op de werkwijze woningbouwprioritering, zoals opgenomen in de Woonagenda, passend ook bij afspraken in de regionale Woondeal. Binnen een prioritair project wordt ernaar gestreefd om binnen drie jaar naar realisatie te gaan. Als de woningen zijn opgeleverd, wordt het project afgesloten en verdwijnt het uit het woningbouwprogramma. Een project dat in 2025 start heeft tot en met 2028 om te starten met realisatie. Begint een project in 2026 dan is dat 2029. Hieraan refereert de term ‘first in, first out’

Vraag 3:

p. 21 Programmabegroting 2026

“De speerpunten voor het vestigingsklimaat zijn gericht op:

[.....]

- *Duurzaam en toekomstbestendig agrarisch ondernemerschap.”*

Graag een toelichting wat hiermee wordt bedoeld en specifiek met “duurzaam en toekomstbestendig”.
Welke maatregelen treft het college hiervoor?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 3:

Dit staat toegelicht in [25-09-09 A18 TIC; Onderzoek duurzame en toekomstbestendige agrarische sector in Overbetuwe in 2040 OverBetuwe - iBabs Publieksporaal](#).

Vraag 4:

p. 35 Programmabegroting 2026

“Verder zullen we in samenwerking met andere gemeenten binnen de arbeidsmarktregio Midden-Gelderland een regionaal werkcentrum openen.”

Graag een toelichting wat hiermee wordt bedoeld en op welke wijze de raad wordt betrokken in/bij de besluitvorming hierover.

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 4:

De vorming van regionale werkcentra is een onderdeel van de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur van Rijksweg, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 29 april 2024. U bent hierover o.a. recentelijk nog geïnformeerd in de [TIC van 2 september j.l.](#)

Vraag 5:

p. 39 Programmabegroting 2026

“Voor we datagedreven gaan werken, ontwikkelen we spelregels voor het sturen met data.”

Welke spelregels worden hier bedoeld? Maakt Overbetuwe gebruik van algoritmes en zo ja, op welke beleidsvelden gebeurt dat? In hoeverre is de

gemeenteraad hierbij betrokken (geweest)

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 5:

Deze spelregels gaan over de wijze waarop we data in willen of zullen gaan zetten bij beleidsontwikkeling. We maken nog geen gebruik van algoritmes bij datasturing en beleidsofstellingen. Óf en zo ja op welke wijze dit dan vorm gaat krijgen, krijgt een plek in deze spelregels.

De raad is tot nu toe niet betrokken geweest bij dit onderwerp. Dit gebeurt wel zodra spelregels voor datagedreven sturen vastgesteld worden.

Vraag 6:

p. 40 en p. 78 Programmabegroting 2026

“Opbouw van de overhead”

[.....]

Totaal € 21.401.000 (Piofach = Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting).”

Totaal uitgaven programma’s (p. 13) € 142.500.000

21.401.000 : 142.500.000% = 15% (zie tabel ‘Beleidsindicatoren conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) op p. 78).

Graag eenzelfde tabel voor de 15 vergelijkbare gemeenten met Overbetuwe.

(Aan de hand van profielen die de Vereniging Nederlandse Gemeenten onafhankelijk heeft samengesteld, op basis van actuele data, zijn dat Beuningen, Heumen, Midden-Delfland, Zuidplas, Zaltbommel, Nijkerk, Bodegraven-Reeuwijk, Lingewaard, Rhenen, Mook en Middelaar, Ermelo, Woudenberg, Druten, Best en West Betuwe.)

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 6:

Dit is binnen de gestelde termijn voor de beantwoording niet mogelijk om op te leveren.

Vraag 7:

p. 65 Programmabegroting 2026

De geschatte financiële omvang van de benodigde weerstandscapaciteit is in de Programmabegroting 2026 berekend op € 9.645.000. Vorig jaar was dat nog € 9.000.000.

Voor de “open eind regeling sociaal domein” was opgenomen € 800.000. Dat is nu € 2.100.000.

Voor het “aantrekken en binden personeel” was opgenomen € 590.000. Dat is nu € 300.000.

Voor het “tekort aan materieel en capaciteit” was opgenomen € 3.800.000. Dat is nu € 2.600.000.

Voor de “hogere indexatie zorgkosten” was opgenomen € 970.000. Dat is nu € 500.000.

Bezuinigingen 2026 zijn mogelijk niet volledig te realiseren. Om de begroting 2026 sluitend te maken is een incidentele onttrekking aan de algemene reserves ingeboekt en zijn bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd, waarbij het risico bestaat dat deze later worden gerealiseerd dan vooraf ingeschat.

Financieel risico € 1,6 miljoen.

Graag een toelichting van het college op deze inschattingen en op het realiteitsgehalte daarvan?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 7:

De vraag wordt als technische vraag behandeld.

De risico's onder het weerstandsvermogen worden bij het opstellen van de begroting en bij de jaarrekening herijkt, met de best mogelijke inschatting. De risico's worden in beeld gebracht volgens ons risicobeleid. Waar mogelijk wordt het risico bepaald met onderbouwing van historische data, waar geen data beschikbaar is wordt het risico gebaseerd op professional judgement.

Open eind regeling sociaal domein is voor de programmabegroting 2026 is op basis van nieuwe inzichten vastgesteld, waardoor deze ontwikkeling tot stand is gekomen. In de Kadernota 2026 was het risico voor € 1,1 mln. opgenomen. In dit risico hebben we nu het gehele sociale domein meegenomen en niet alleen de open eind regelingen voor jeugd en WMO.

Aantrekken en binden personeel: in de Kadernota 2026 was hier ook al een bedrag opgenomen van € 300.000. In de begroting 2025 hadden we de inschatting gemaakt dat we extra zouden moeten inhuren aangezien het ziekteverzuim hoger is dan begroot.

Tekort aan materieel en capaciteit; in de Kadernota 2026 was dit € 3,2 mln. Bij het opstellen van de begroting 2026 zijn de projecten en doorlooptijd/indexatie beoordeeld, hier is het bedrag op bijgesteld.

Hogere indexatie zorgkosten: dit risico komt tot stand door het verschil in de indexatie vanuit de zorg (OVA) en de gemeente (Prijs Bruto Binnenlands Product). Dit zijn jaarlijks verschillende percentages, waardoor het risico hierop bijgesteld wordt.

Bezuinigingen 2026: hierbij is het risico opgenomen dat de maatregelen uit 2025 en 2026 niet tijdig gerealiseerd worden.

Vraag 8:

p. 77 Programmabegroting 2026

“De sturing op preventie en verzuim is aangescherpt.”

Het werkelijk verzuimpercentage is opgelopen van 8,4%, 8,1%, 8,5% naar 9,2% tot september 2025.
Kan het college dit toelichten in relatie met de opmerking dat “de sturing op preventie en verzuim is aangescherpt?

Portefeuillehouder: Patricia Hoytink-Roubos

Antwoord op vraag 8:

De sturing op preventie en verzuim is aangescherpt, maar dit laat niet direct zijn effecten zien op het verzuimpercentage. De verwachting is dat de effecten zichtbaar worden in het percentage langdurig verzuim, omdat vanaf de 2^e helft 2025 een aantal langdurig verzuimdossiers is afgesloten. Op dit moment vinden op teamniveau gefaseerde sessies plaats over diverse thema's: werkdruk, leiderschap, omgangsvormen en agressie die voortvloeien vanuit de RI&E. Op basis van deze sessies wordt het plan van aanpak geactualiseerd. De verwachting is dat dit in de toekomst effecten heeft op het verzuimpercentage van onze organisatie. De raad wordt hierover ook geïnformeerd door de gemeentesecretaris tijdens de raadsinformatiebijeenkomst op 28 oktober a.s. We willen ook verwijzen naar de vraag van GBO over het verzuim en onze reactie daarop.

Vraag 9:

p. 114 Programmabegroting 2026

“[...] en het verder versterken van de sociale basis. Dit is randvoorwaardelijk om de noodzakelijke ombuigingen te kunnen realiseren. De diverse wetten [.....].”

Graag een toelichting van het college welke (nieuwe) maatregelen die in de Programmabegroting 2026 zijn opgenomen bijdragen aan het versterken van de sociale basis?

Portefeuillehouder: Chantal Teunissen

Antwoord op vraag 9:

Zoals op pagina 115 van de programmabegroting 2026 beschreven, gaan wij ook de komende jaren door met het versterken van de sociale basis. Concreet betekent dit dat er een stevige lokale basisinfrastructuur is van welzijnswerk, onderwijs, bibliotheek, vrijwilligersorganisaties, verenigingsleven, kerken, huiskamers etc. We versterken sociale netwerken. We verwijzen vaker naar voorliggende mogelijkheden en optimaliseren (het gebruik van) de sociale kaart. We vragen onze partners meer collectief aanbod te realiseren. We verstrekken subsidies of opdrachten aan organisaties die een bijdrage leveren aan bovenstaande vanuit programma 4 en 5.

Vraag 10:

p.115 Programmabegroting 2026

“Sturen op relatie externe partners

Via de regionale inkoop maken wij scherpe afspraken met zorgaanbieders. Ook gaan wij zelf in gesprek met aanbieders die zich nieuw willen vestigen in onze gemeente.

Partnerschap met zorgaanbieders: lokaal en regionaal

Op lokaal niveau onderzoeken we mogelijkheden om met zorgaanbieders die lokaal gevestigd zijn of veel zorg leveren in Overbetuwe de samenwerking te intensiveren. [.....]

Regionaal zetten we in op mogelijkheden om op basis van vooraf afgesproken criteria aan aanbieders die de gewenste beweging maken (denk aan tijdig afschalen, kortere trajectduur, tijdige terugkoppeling etc.) een voorrangpositie te geven. Om aanbieders hiertoe te verleiden is een positieve prikkel nodig om het eventuele negatieve financieel effect voor de aanbieder te compenseren. Gedacht moet worden aan een groter aandeel van de verwijzingen (lokaal in te voeren) en/of een financiële beloning door een hoger tarief (dit moet bij regionaal gecontracteerd aanbod ook regionaal georganiseerd worden). Dit wordt inzet van de gesprekken met de regionale inkooporganisatie.”

Graag een toelichting van het college wie precies verantwoordelijk is voor welke maatregelen?

Daarbij denken wij aan de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein centraal Gelderland (MGR SDCG) en de gemeente Overbetuwe.

Welke zelfstandige bevoegdheden heeft de MGR SDCG?

Tot welke kosten leidt de compensering voor zorgaanbieders door het bieden van een hoger tarief?

Portefeuillehouder: Chantal Teunissen (BC Inkoop), Evert Westerbeek (RPO), Rik van den Dam (AB-lid MGR)

Antwoord op vraag 10:

Met lokaal gevestigde aanbieders voeren wij periodiek gesprekken, mede omdat zij een sterkere relatie/verbinding met ons als gemeente ervaren, vaker ook Overbetuwse inwoners bedienen (en daarmee onder onze verantwoordelijkheid vallen) en omdat juist voor hen de kennis van ons lokale voorveld belangrijk is. Deze kennis proberen wij bij hen zoveel mogelijk te vergroten in periodieke gesprekken en communicatie. Daarnaast wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk ook lokale input geleverd aan de regionale inkooporganisatie (MGR SDCG, module Inkoop) die zij betrekken bij de contractering en periodieke gesprekken met regionale aanbieders. Waar nodig/mogelijk sluiten ook Overbetuwse functionarissen zo nu en dan bij deze gesprekken aan. De verantwoordelijkheid voor regionale inkoop en contractering ligt bij de MGR.

De MGR is daarbij ‘van ons allemaal’ (waarbij ‘ons’ de 11 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling zijn). Als zodanig heeft de MGR SDCG dan ook géén andere zelfstandige bevoegdheden dan die door ons allen aan de MGR SDCG zijn gemandateerd, bijvoorbeeld in de mede door uw raad (en de

overige raden) vastgestelde (gemeenschappelijke) regeling en daaropvolgende wijzigingen daarvan (zie bijv. de [raadsvergadering van 12 december 2023](#)), en de begroting en begrotingswijzigingen die u ook jaarlijks [vaststelt](#). Onze lokale verantwoordelijkheid en speelruimte beperkt zich tot producten en/of aanbieders die níet regionaal gecontracteerd zijn (denk bijv. aan huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo en de maatwerkcontracten voor jeugd- en Wmo die soms afgesloten moeten worden met niet-gecontracteerde aanbieders).

Of het financieel ‘belonen’ van aanbieders die aantoonbaar meewerken aan de door ons gewenste beweging tot extra kosten leidt, moet nog worden uitgezocht. De redenering is uiteraard dat dit niet zo zou moeten zijn, maar dat een dergelijke ‘beloning voor goed gedrag’ zichzelf terugverdient doordat trajecten korter en efficiënter worden, er eerder wordt afgeschaald, etc. Of dit haalbaar is dient nog te worden uitgezocht. Zoals aangegeven is deze denkrichting voornamelijk bedoeld als inzet vanuit Overbetuwe in regionaal verband, in aanloop naar de eerstvolgende nieuwe contracteringsronde vanuit de regionale inkoop. Daarbij zal ook een zo goed mogelijke inschatting gemaakt moeten worden van juridische haalbaarheid en kosten versus baten (‘businesscase’).

Vraag 11:

p. 120 Programmabegroting 2026

“Sturen op langlopende / complexe zorgvragen: inboeking bezuiniging € 85.000.”

Hoe is het college tot deze inschatting gekomen? Langlopende en complexe zorgvragen geven vaak hoge kosten. Het bedrag van de inboeking is relatief laag. Welke verklaring ligt hieraan ten grondslag?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek/Chantal Teunissen

Antwoord op vraag 11:

De € 85.000 wordt gemeld onder het kopje benodigde investeringen en betreft dus een benodigde investering om de maatregel uit te kunnen voeren. Zie ook p. 119.

Vraag 12:

p. 121 Programmabegroting 2026

“[...] Om tot nieuwe, extra maatregelen te kunnen komen moet “out of the box” worden gedacht, waarbij wij tegen de grenzen aanlopen van wat wij in regionaal verband met onze buurgemeenten hebben afgesproken of wat door landelijke wetgeving is toegestaan. Extra maatregelen zonder minder wenselijke (bij-)effecten zullen niet snel meer gevonden worden.”

Graag een aanduiding van de grenzen door de regionale afspraken met buurgemeenten aan de eigen handelingsruimte en beslissingsbevoegdheid van de gemeente?

Portefeuillehouder: Evert Westerbeek/Chantal Teunissen

Antwoord op vraag 12:

Hiermee wordt vooral bedoeld dat wat wij in regionaal verband hebben georganiseerd als het gaat om inkoop en contractering van zorg (via de MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland) of bijv. de BVO DRAN als het gaat om vervoer.

1.7 Technische vragen CU

Vraag 1:

In de samenvattende financiële consequenties sepcirculaire 2025 bij de TIC wordt op p2/2 onder Tekort op jeugdzorg in 2023 en 2024 aangegeven " ... eenmalig bedrag van 1,6 miljoen in 2025. Vanwege de financiële situatie van de gemeente is afgeweken van het VNG advies om deze middelen reserveren."

- a) wat betekent dit precies,
- b) waar is het afwijken van het VNG-advies in de begroting terug te vinden,
- c) hoe is het bedrag van 1,6m verdeeld over wat en
- d) wat zijn de consequenties en risico's?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 1:

- a. Dit betekent dat de betreffende middelen niet zijn gereserveerd zijn voor de Jeugdzorg maar worden toegevoegd aan de algemene middelen (Algemene Reserve)
- b. Dit is niet terug te vinden in de begroting 2026 omdat het een mutatie betreft in boekjaar 2025. Wel is op pagina 103 (Prognose verloop Algemene Reserve) onder het kopje stortingen bij 2025 een budgettair voordeel van € 1,846 miljoen opgenomen vanwege de septembercirculaire 2025. De eenmalige compensatie jeugdzorg van € 1,6 miljoen zit in dat bedrag opgenomen.
- c. Het bedrag is verdeeld over een viertal maatstaven waarvan Huishoudens met een laag inkomen met drempel en inwoners jonger dan 18 jaar de verreweg de twee grootste zijn.
- d. Er zijn geen directe consequenties of risico's, het is een incidentele meevaller die meegenomen wordt in de algemene middelen en daarmee als buffer kan dienen voor toekomstige financiële mutaties.

Vraag 2:

In de septembercirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2026 en verder opgenomen, gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; MEV26), waardoor het volume accres vanaf 2026 voor alle jaren lager dan in de meircirculaire 2025 (structureel nadeel € 0,2 miljoen in 2029). Het gaat om een raming, wordt dit achteraf bijgesteld obv realiteit en zo ja, hoe werkt dat precies?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 2:

De jaarlijkse toe- en afname van het Gemeentefonds wordt het accres genoemd. Vanaf 2024 is het accres gekoppeld aan de bbp-normeringssystematiek. Uitgangspunt is dat het Gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgen. Het volume accres is gebaseerd op

een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. Het Centraal Planbureau heeft een raming van die ontwikkeling en die raming wordt op diverse momenten geactualiseerd (nu dus bij de Macro Economische Verkenning 2026). De effecten van een actualisatie worden vervolgens weer verwerkt in een circulaire (december-, mei- en septembercirculaire). Als uit de actualisatie een wat lagere groei van het bbp komt, wordt het acress naar beneden bijgesteld. Een hogere groei betekent een hoger acress.

Vraag 3:

In de samenvattende financiële consequenties meircirculaire 2025 bij de TIC werd op p3/4 aangegeven "Overbetuwe kiest er voor om de stijging van de WOZ-waarden te compenseren met een daling van het tarief. Per saldo stijgen de OZB-opbrengsten dus niet door de stijging van de WOZ-waarden. Dit leidt er toe dat de OZB-opbrengsten geen gelijke tred houden met de korting op het gemeentefonds, waardoor Overbetuwe er qua inkomsten per saldo op achteruit gaat. Voor 2023, 2024 en 2025 betekent dit een totaal structureel negatief effect van € 1,9 miljoen.". In de samenvattende financiële consequenties sepcirculaire 2025 bij de TIC wordt op p2/2 aangegeven "Vanaf 2026 zien we een negatief effect van € 0,1 miljoen op de WOZ-waarden maatstaf. Een hogere totale WOZ-waarde leidt tot een lagere algemene uitkering.".

- a) hoe verhoudt het totaal van 1,9M negatief effect in 2023 t/m 2025 zich tov 0,1M negatief effect vanaf 2026 gezien het verschil in effect per jaar tussen 2023 t/m 2026 en
- b) hoe verhouden de opbrengsten uit de stijging van onroerendzaakbelasting (OZB) vanaf 2026 (uitgesplitst verhoging en uitbreiding areaal (nieuwe woningen en bedrijventerreinen)) zich tov het negatieve effect per jaar op de WOZ-waarden maatstaf?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 3:

- a. Het negatief effect van € 0,1 miljoen vanaf 2026 komt boven op het negatief effect van € 1,9 miljoen.
- b. We zijn dat op dit moment aan het uitwerken. Deze uitwerking is zeer complex. Wij komen hier op een later moment bij u terug.

Vraag 4:

Is er inzicht in het historische verloop van de Algemene Reserve (AR) +/- te geven vanaf 2021 tm 2029 (bijv op dezelfde manier gespecificeerd zoals maandelijks gedeeld via de administratieve en begrotingswijzingen), zodat duidelijk wordt welk deel van de AR wordt besteed aan genomen besluiten, welk deel aan dekking van incidentele tekorten, wat is toegevoegd nav jaarstukken en wat geoormerkte en vrije ruimte AR is?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 4:

Graag verwijzen we hiervoor naar bijlage 1 – Verloop Algemene Reserve 2021 – 2029.

Vraag 5:

Op p22 begroting 2026 wordt aangegeven "Zeven gemeenten in de Betuwe (laten) de kansen onderzoeken voor samenwerking en promotie. In 2026 wordt

nog één keer subsidie verstrekt aan Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN).”.

a) wat betekent het kansenonderzoek van de zeven gemeenten in de Betuwe voor onze gemeente en

b) hoe verhoudt dat onderzoek (en verwachte mogelijke kosten samenwerking) zich tot het schrappen van de subsidie TVAN?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol

Antwoord op vraag 5:

De overeenkomst met TVAN kunnen we volledig afronden per kalenderjaar 2026. Er is voor 2026 een jaarplan opgesteld met de regio Arnhem. In 2027 zou het gereduceerde budget voor marketing en promotie ingezet kunnen worden in samenwerking met de zeven Betuwe gemeenten. De kansen voor promotie van de Betuwe zijn verkend: De Betuwe is een sterk merk, net buiten de top 10 in de lijst van 100 streken van Nederland. Begin 2026 volgt een advies over mogelijke vormen van samenwerking tussen de Betuwe gemeenten en de partij(en) voor marketing en promotie.

Vraag 6:

Er ligt een sluitende begroting t/m 2029. Toch is er op p106 in 2028 en 2029 een groot verschil tussen het EMU-saldo en de referentiewaarde.

a) hoe kan dit en

b) wat betekent dit verschil in relatie tot de sluitende begroting?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 6:

a+b. Het begrotingssaldo is het saldo tussen baten en lasten. Voor het EMU-saldo zijn echter alleen de transacties met derden relevant. Het EMU-saldo wordt dus op een andere wijze berekend dan het begrotingssaldo en dus zijn beide uitkomsten niet 1-op-1 met elkaar te vergelijken. Zo zijn er baten en lasten die voor het EMU-saldo wel van belang zijn, maar die niet via de exploitatie lopen. Een voorbeeld hiervan zijn de investeringen die op de balans worden geactiveerd.

Vraag 7:

Op p111/112 wordt een overzicht van ombuigingen in programmabegroting 2026 weergegeven. Is het mogelijk om de oorspronkelijke lijst uit kadernota 2026 (p42 t/m 46) bij te werken conform begroting 2026 (incl aanpassingen en/of nieuwe ombuigingen) met vermelding van startjaar ombuiging om het totaal / historisch overzicht van de ombuigingsopties en -keuzes in de verschillende jaren te houden.

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 7:

Het overzicht op pagina 111 en 112 in de Programmabegroting 2026 is de geactualiseerde versie van bijlage 1 in de Kadernota 2026 (pagina 43 en 44). Het enige verschil betreft ombuiging 5.28 Armoedebeleid. In de Kadernota 2026 stond daar € 300.000 per jaar vanaf 2026. Bij de behandeling van de Kadernota

2026 is besloten om dat te verlagen naar € 200.000 per jaar. In bijlage 2 van de Kadernota 2026 (Niet gekozen ombuigingsvoorstellen 2026-2029) zijn geen mutaties geweest, dus die hoeft niet bijgewerkt te worden. Het startjaar van de ombuiging is het jaar waarin het bedrag van de ombuiging voor het eerst is vermeld. Bijv. Ombuiging 2.48 Overbetuwe beweegt. In jaarschijf 2027 staat eerste keer bedrag ingevuld (€ 10.000) dus dat is het startjaar.

Vraag 8:

Eén van de ombuigingen betreft uitstel van (diverse) vastgoedprojecten. Welke vastgoedprojecten betreft dit (en waar is dit terug te vinden)?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol (MFSC Elst, zwembad Zetten), Evert Westerbeek (scholen)

Antwoord op vraag 8:

Dit betreft hoofdzakelijk het MFSC Elst (jaarschijf 2026 en 2027), Nieuwbouw De Wanmolen (jaarschijf 2026 en 2027), nieuwbouw Lyceum Elst (jaarschijf 2026 en 2027), Zwembad Zetten (jaarschijf 2028 en 2029), nieuwbouw PO-school Westeraam (jaarschijf 2028 en 2029), nieuwbouw SamSam Oosterhout (jaarschijf 2028 en 2029). Deze specificatie is niet als toelichting opgenomen in de begroting.

Zie ook vraag 1 van GBO, vraag 2 van D66 en vraag 1 OBN

Aanvullende vragen CU;

Vraag 1:

Beantwoording van vraag 1d is begrepen als consequenties en risico's van eenmalig bedrag van 1,6 miljoen in 2025. De vraag betreft echter wat zijn de consequenties en risico's van afwijken van het VNG advies om deze middelen reserveren en nav de beantwoording is die vraag: wat zijn de consequenties en risico's (bijv. wb traceerbaarheid) dat de betreffende middelen niet zijn gereserveerd zijn voor de Jeugdzorg maar worden toegevoegd aan de algemene middelen (Algemene Reserve)?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording vraag 1:

In het VNG begrotingsadvies wordt geadviseerd om de middelen in te zetten om het jeugdstelsel te verbeteren; door het of in te zetten voor te realiseren besparing in de toekomst, of voor dekking van de kosten jeugd in 2026 en 2027. De middelen zijn echter vrij besteedbaar en derhalve zijn er geen risico's of consequenties aan het inzetten van deze middelen als algemeen dekkingsmiddel. De post is zichtbaar toegevoegd aan de algemene reserve. Indien mocht blijken dat in de toekomst nadere dekkingsmiddelen nodig zijn voor Jeugd, dan kunnen deze weer worden onttrokken uit de algemene reserve.

Vraag 2:

Vraag 3b "We zijn dat op dit moment aan het uitwerken. Deze uitwerking is zeer complex. Wij komen hier op een later moment bij u terug." Wanneer is de verwachting dat deze uitwerking beschikbaar is?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording aanvullende vraag 2:

Op dit moment wordt er gewerkt aan een informatiememo over de begroting waarin deze vraag wordt meegenomen.

Vraag 3:

Vraag 6: "Indien het EMU saldo lager is dan de referentiewaarde wordt er meer geld uitgegeven, dan dat er binnen komt." en "Hierdoor zal de gemeente maatregelen moeten gaan treffen om het begrotingstekort terug te brengen naar nihil." Deze indicator wordt niet voor niets opgenomen.

- a) hoe duidt het college de overschrijding van de referentiewaarden in 2028 en 2029,
- b) wat zijn de consequenties en risico's van die overschrijding en
- c) welke maatregelen worden getroffen om het begrotingstekort terug te brengen naar nihil?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Beantwoording aanvullende vraag 3:

- a. De overschrijding in de laatste twee jaren van de meerjarenperiode is gedaald ten opzichte van de Programmabegroting 2025. Omdat gemeenten werken met het 'gemodificeerde stelsel van baten en lasten', zegt het saldo van een of twee jaar relatief weinig. De uitgaven voor investeringen leiden bijvoorbeeld via kapitaallasten tot meerjarige lasten, wat het EMU-saldo beïnvloedt.
- b. Er zijn geen sancties van het rijk bij een overschrijding. Gemeenten hebben alleen een inspanningsverplichting om een structureel EMU-tekort op de lange termijn te voorkomen.
- c. Hoewel de toelichting bij de conclusie wellicht anders doet vermoeden, heeft de gemeente Overbetuwe een structureel sluitende begroting in 2029.

Extra aanvullende vraag (ingediend na de deadline):

Op het overzicht van ombuigingen p 111/112 begroting 2026 starten de ombuigingen v.a. 2026. Ik zou deze lijst graag ontvangen met ook de ombuigingen erin die in 2025 gestart zijn, zodat in één overzicht de ombuigingen v.a. 2025 e.v. zichtbaar zijn. Dit was het doel van onze technische vraag 7, maar heb dat bij de aanvullende vragen per abuis over het hoofd gezien.

Ik ga er vanuit dat zo'n overzicht al beschikbaar is, omdat er in de bestuursrapportage al wordt gerapporteerd over de voortgang vanaf 2025. Mocht dat niet zo zijn, dan zie ik graag de ombuigingen vanaf 2025 e.v. in één overzicht bij de eerste bestuursrapportage met onderscheid per jaar zodat duidelijk blijft met welke ombuiging wanneer is gestart, aangezien ik aan de late kant ben met deze aanvulling.

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord:

Zie bijgevoegd pdf-bestand. In dat bestand is het overzicht uit de Programmabegroting 2026 (pagina 111/112) aangevuld met alle ombuigingen uit jaarschijf 2025 (via de Programmabegroting 2025). Ter verduidelijking zijn alle ombuigingen uit 2025 geel gearceerd.

1.8 Technische vragen OverBetuweNu (OBN)

Vraag 1:

In de aanvullende structurele dekking 2026 staat vermeld dat in de periode 2026 tot en met 2029 jaarlijks een substantieel bedrag wordt gevonden door Vastgoedprojecten uit te stellen. Om welke vastgoedprojecten gaat het hier?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol (MFSC Elst, zwembad Zetten), Evert Westerbeek (scholen)

Antwoord op vraag 1:

Zie vraag 1 GBO, vraag 2 van D66 en vraag 8 CU.

Vraag 2:

Uit de verwachte ontwikkeling van het weerstandratio blijkt dat we in 2029 zakken tot 1,4. Dat is de ondergrens van de genoemde na te streven bandbreedte. Welke maatregelen gaat het college nemen om te borgen dat we niet door deze ondergrens zakken?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 2:

Deze begroting 2026 bevat een set van maatregelen om ervoor te zorgen dat de weerstandsratio niet onder de 1,4 zakt. Zie ook het onderdeel financiële positie.

Vraag 3:

Het Circulair Ambachtscentrum wordt al langer genoemd in onze jaarlijkse plannen. Wat is op dit moment de planning tot realisatie en welke kosten zijn hiermee gemoeid?

Portefeuillehouder: Rik van den Dam

Antwoord op vraag 3:

Er is op dit moment nog geen planning tot realisatie. We zijn nog in de verkennende/onderzoek fase en daarom zijn nog geen kosten bekend.

Vraag 4:

Hoe verhoudt het verplichte Volkshuisvestingsprogramma per 2026 zich tot het Programma Wonen?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Antwoord op vraag 4:

Het verplichte Volkshuisvestingsprogramma zal onderdeel uit gaan maken van het Programma Wonen. Het Programma Wonen vervangt in de loop van 2026 de huidige Woonagenda en zal een uitwerking zijn van de nieuwe Omgevingsvisie.

Vraag 5:

Voor woningbouw in onze kernen is verkeersontsluiting een belangrijke voorwaarde. Onder mobiliteit staat vermeld dat het verkeersplan Zetten wordt opgesteld, daarna volgen de andere kernen in de periode 2024 – 2028. Welke verkeersplannen per kern zijn ultimo 2025 al gereed en hoe wordt de volgorde van de overige kernen bepaald in relatie tot geplande woningbouw?

Portefeuillehouder: Wijnte Hol

Antwoord op vraag 5:

Eind 2025 zijn de verkeersplannen Oosterhout en Driel gereed. Zetten staat gepland voor 2026. Reden is dat het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKPOR) Zetten ook gepland staat voor 2026. Doel is om met het verkeersplan en het IKPOR gelijk op te gaan om een meer integrale aanpak en een bredere participatie te bewerkstelligen. De volgorde van overige kernen is niet enkel bepaald in relatie tot geplande woningbouw. Valburg staat bijvoorbeeld voor 2027 gepland omdat het dorp al een DOP heeft liggen waar we al verdere stappen in kunnen zetten. Daarna staan Elst en Herveld-Andelst gepland waar ook al voorbereidende gesprekken zijn geweest. Deze planning is opgenomen in het Mobiliteitsplan die binnenkort in uw raad wordt besproken.

Vraag 6:

Kan het college een toelichting geven op het gehanteerde principe 'First in First out' bij woningbouwinitiatieven? Wat betekent dit voor onze grotere woningbouwplannen in relatie tot de afspraken in de regio? Hoe wordt geborgd dat we via dit principe onze doelstellingen met betrekking tot het aantal woningen halen?

Portefeuillehouder: Karel Grimm

Antwoord op vraag 6:

Hiermee wordt bedoeld op de werkwijze woningbouwprioritering, zoals opgenomen in de Woonagenda, passend ook bij afspraken in de regionale Woondeal. Binnen een prioritair project wordt ernaar gestreefd om binnen drie jaar naar realisatie te gaan. Als de woningen zijn opgeleverd, wordt het project afgesloten en verdwijnt het uit het woningbouwprogramma. Een project dat in 2025 start heeft tot en met 2028 om te starten met realisatie. Begint een project in 2026 dan is dat 2029. Hieraan refereert de term 'first in, first out'.

Vraag 7:

De Visie op Vastgoed dateert uit 2018 en het Erfgoedplan Overbetuwe uit 2004. Wat is de planning om deze te actualiseren?

Portefeuillehouder: Karel Grimm, Evert Westerbeek

Antwoord op vraag 7:

De Visie op Vastgoed is in 2025 geactualiseerd (zie lijst lokaal beleidskader bij Programma 1 op pagina 15 en overzicht paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen op pagina 71). Zie ook beantwoording vraag 4 van D66. De actualisatie van het erfgoedplan loopt. Over dit onderwerp bent u recent geïnformeerd via een informatiememo: [25-06-19 A2 Informatiememo; Inventarisatie Cultureel Erfgoed OverBetuwe - iBabs Publieksporaal](#)

1.9 Technische vragen LokaalKompas

n.v.t.